

21.11.2017

§ 115

Selvitys erityislasten kuljetusten järjestämisestä kahdesta osoitteesta – arvio vaikutuksista

HEL 2017-012299 T 08 02 04

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Mirita Saxberg: Helsingin kaupunki selvittää uudelleen koulukyydityksen järjestämisen kahdesta asuinpaikaksi vakiintuneesta osoitteesta siinä tarkoituksessa, että kyyti järjestetään, mikäli lapsi asuu molempien vanhempiensa luona ennalta tiedossa olevan säännön mukaisesti.

Kannattaja: Abdirahim Mohamed

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Helsingin kaupunki selvittää uudelleen koulukyydityksen järjestämisen kahdesta asuinpaikaksi vakiintuneesta osoitteesta siinä tarkoituksessa, että kyyti järjestetään, mikäli lapsi asuu molempien vanhempiensa luona ennalta tiedossa olevan säännön mukaisesti.

Jaa-äännet: 3

Tiina Larsson, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 10

Fatim Diarra, Martina Harms-Aalto, Ville Jalovaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Abdirahim Mohamed, Mirita Saxberg, Heikki Valmu

Suoritettussa äänestyksessä palautusehdotus voitti äänin 10–3.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää merkitä tiedoksi esittelijän selvityksen erityislasten kuljetusten järjestämisestä kahdesta osoitteesta.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunta on 2.2.2016 (§ 11) antanut kaupunginhallitukselle lausunnon kahdessa eri osoitteessa asuvien erityisoppilaiden koulukuljetuksia koskevasta valtuustoaloitteesta. Lausuntoa varten selvitettiin kahteen osoitteeseen tapahtuvan kuljettamisen käytännön järjestämiseen liittyviä näkökohtia sekä kustannuksia. Lausunnossa opetuslautakunta on katsonut, että silloisessa taloudellisessa tilanteessa koulukuljetusten laajentaminen oppilaan toiseen osoitteeseen ei ollut mahdollista.

Kaupunginvaltuusto on 28.9.2016 (§ 248) päättänyt kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti edellyttää, että erityislasten koulukuljetuksia seuraavan kerran kilpailutettaessa kilpailutuksesta vastaavalle lautakunnalle tai jaostolle valmistellaan esitys ja kustannusarvio myös mallista, joka mahdollistaisi erityislasten kuljetukset kahdesta osoitteesta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee kilpailuttamaan erityiskuljetukset talven 2018 aikana. Toimialalla on selvitetty, mitä käytännön vaikutuksia sillä olisi, jos erityislapsia kuljetettaisiin kahteen eri osoitteeseen ja arvioitu, minkä verran se lisäisi kustannuksia. Myös nykyisiltä liikennöitsijöiltä on kysytty mielipidettä kahden osoitteen mallin vaikutuksista erityiskuljetuksiin.

Taksikuljetus voidaan Helsingissä myöntää psykologin, kuraattorin tai lääkärinlausunnon perusteella niille oppilaille, jotka eivät selviydy koulumatkastaan julkisilla liikennevälineillä. Henkilökohtainen koulukuljetus voidaan myöntää vain lääkärinlausunnon perusteella.

Koulukuljetusta tarvitsevien kahdessa osoitteessa asuvien oppilaiden perheiden asumisjärjestelyt voivat olla hyvin erilaisia. Asumisjärjestelyt kuukaudesta toiseen voivat vaihdella ja toinen vanhempi voi asua Helsingin ulkopuolella.

Lukuvuonna 2017–2018 erityiskuljetuksissa on 1 154 oppilasta. Näistä oppilaista 240:lla huoltajat asuvat eri osoitteissa ja näistä 35:llä oppilaalla toinen huoltaja asuu muussa kunnassa kuin Helsingissä. Jos huomioidaan vain Helsingissä asuvat huoltajat, koskisi kahden osoit-

teen malli nykyisillä oppilasmäärillä enimmillään 205:ttä oppilasta. Tämä on 17,7 % kaikista erityiskuljetuksessa olevista oppilaista. Tarkempaa tietoa näiden oppilaiden asumisjärjestelyistä ei ole.

Helsingin kaupungin erityiskuljetuksia hoitaa tällä hetkellä seitsemän eri kuljetusyriytystä. Kuljetusyriytykset vastaavat kuljetusten reitittämisestä. Saman koulun oppilaita voi kuljettaa useampi yrittäjä. Koulukuljetusten reititysten suunnittelussa joudutaan ottamaan huomioon oppilaiden kuljetustarpeet sekä koulujen lukujärjestykset ja niissä tapahtuvat muutokset. Lisäksi reititykset on toteutettava aina ottamalla huomioon turvallisuusnäkökohdat. Mahdollisuus hakea oppilasta myös toisesta osoitteesta lisää entisestään kuljetuksissa huomioon otettavien muuttujien määrää ja tämä voi venyttää kuljetusaikaa, heikentää kuljetusten laatua ja mahdollisuutta esim. vakiokuljettajiin.

Kuljetusyriytysten mukaan kuljetusten hallinnointi tulisi aiheuttamaan merkittävästi lisätyötä ja oman lisähaasteensa järjestämiseen toisi todennäköisesti myös tiedottamisen oikea-aikaisuus muutostilanteissa. Kuljetusten onnistumisen kannalta olennaista on hyvä tiedonkulku huoltajien, koulujen ja iltapäiväkerhojen kanssa. Aikataulujen ja oppilaan osoitteiden pitäisi olla kaikilla toimijoilla hyvissä ajoin tiedossa, jotta kuljetusten laatu ja turvallisuus pystytään takamaan.

Erytyiskuljetukset toteutetaan pääsääntöisesti ryhmäkuljetuksina, joissa muutokset yhdenkin oppilaan kuljetuksessa näkyvät heti muiden oppilaiden kuljetuksissa. Kahdessa osoitteessa asuva oppilas hyötyisi järjestelystä päästessään ilman lisäkuljetuksia suoraan kouluun ja koulusta kotiin. Muiden samassa kuljetuksessa olevien oppilaiden matka-aikaa tämä joko pidentäisi tai lyhentäisi tilanteesta riippuen.

Kuljetusyriytysten mukaan kustannuksien lisääntyminen riippuu paljon siitä, miten oppilaan kaksi osoitetta sijaitsevat toisiinsa nähden. Osoitteiden sijaitessa lähellä toisiaan kustannusten ei arvioitu juuri nousevan. Osoitteiden sijaitessa aivan eri suunnissa, nähtiin merkittävää kustannusten nousua. Tarkkojen kustannusvaikutusten arviointi on hankalaa, mutta ottaen huomioon kahdessa osoitteessa asuvien erityiskuljetuksessa olevien oppilaiden osuuden kaikista erityiskuljetuksessa olevista oppilaista (17,7 %), kustannukset nousisivat todennäköisesti noin 20 %.

Yhteiskuljetuksen keskimääräinen hinta oppilasta kohden on n. 30 euroa päivässä. Henkilökohtaisen kuljetuksen hinta puolestaan on n. 70 euroa päivässä oppilasta kohden. Erytyiskuljetusten menot lukuvuonna 2016–2017 olivat yhteensä 5 355 963 euroa. Jos kustannukset nousisivat kahden osoitteen mallissa 20 %, niin euromääräinen lisäys lukuvuoden 2016–2017 lukuihin olisi 1 071 192,80 euroa.

21.11.2017

Perusopetuslaissa kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus on sidottu asumiseen (4 §). Opetus on järjestettävä siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Oppilaan lähikoulu osoitetaan asuinosoitteen perusteella (6 §), jonka mukaan määräytyy myös oikeus 32 §:n mukaiseen koulumatkaetuuteen. Yhteishuoltajuudessa lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Mainittu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä oleskelu/tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 7 § ja 9 §)

Lapsen huoltolain uudistamistyöryhmän mietinnössä (47/2017) ehdotetaan lapsenhuoltolakiin säännöksiä, jotka mahdollistavat yhtenä laissa tarkoitettuna lapsen asumisjärjestelynä sen, että lapsi asuu vuorotellen molempien vanhempiensa luona. Tieto vuoroasumisesta merkittäisiin väestötietojärjestelmään huollon sisältöä koskevana tietona. Vuoroasumisessakin lapsella voisi olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan kunnalla ei ollut lapsen oleskellessa sen vanhemman luona, jonka luona ei asu, velvollisuutta perusopetuslain 32 §:n nojalla järjestää hänelle maksutonta koulukuljetusta tai myöntää hänen kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävää avustusta kunnan lapsen asuinosoitteen perusteella osoittamaan koulupaikkaan. Edelleen KHO:n ratkaisun mukaan tämä ei loukannut perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaista oikeutta maksuttomaan perusopetukseen eikä lapsen oikeutta tavata sitä vanhempansa, jonka luona ei asu.

KHO:n ratkaisun perusteella kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää oppilaiden kuljetuksia sen vanhemman luota, jossa lapsi ei asu.

Helsingin kaupungin tiedossa ei ole, että muissa kunnissa järjestettäisiin kuljetus kahteen osoitteeseen vuoroasumistilanteessa.

Ottaen huomioon kuljetusten käytännön järjestämiseen liittyvät vaikeudet ja kustannusten lisääntymisen, esittelijä katsoo, että koulukuljetusten laajentaminen oppilaan toiseen osoitteeseen ei ole tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi

21.11.2017

Asia/19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano